

УДК 351

Застрожнікова І. В.

к. н. держ. упр., доцент, доцент кафедри
публічного управління, адміністрування та права,
Таврійський державний агротехнологічний університет

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У ГАЛУЗІ АГРАРНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Державна політика – це діяльність органів влади з реалізації виробленого політичного курсу для досягнення встановлених цілей. Основними завданнями державної політики у галузі освіти є своєчасне виявлення проблем, аналіз причин їх виникнення та пошук дієвих шляхів їх вирішення [4]. Питанню визначення пріоритетів державної політики у галузі вищої освіти присвячено багато наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, а саме В. Бакуменка, В. Лугового, Н. Губерської, В. Князева, В. Боброва та інших. Особливо питаннями державної політики у галузі аграрної вищої освіти займалися вчені А. Кобець, А. Пугач, В. Онопрієнко та інші.

Вища освіта – це та сфера, де державне регулювання має носити системний характер. Роль вищої освіти у розвитку держави важко переоцінити. Якісна освіта прямо впливає на гармонізацію розвитку особистості, суспільства та держави [6].

З проголошенням незалежності нашої держави виникла гостра потреба в реформуванні системи вищої освіти, в тому числі, аграрної, підвищенні її ролі в підготовці нової генерації спеціалістів, здатних працювати в умовах ринкової економіки. У Законі «Про освіту» до основних видів діяльності вищого навчального закладу віднесена підготовка спеціалістів різних видів кваліфікації [2].

В системі української аграрної освіти функціонують 116 вишів I-IV рівня акредитації. У аграрних ВНЗ України реалізується ступенева підготовка фахівців: за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Молодший спеціаліст» – 63 спеціальності; «Бакалавр» – 40 напрямків; «Магістр» – 80 спеціальностей.

Представники аграрного бізнесу вважають, що українським навчальним закладам потрібно орієнтуватися на потреби агробізнесу. Так, наприклад, вагоме місце у системі агробізнесу України займають фермерські господарства, тому напрям підготовки «Організація і ведення фермерського господарства» є дуже актуальним. Підтримка державою невеликих фермерських господарств, зокрема фермерських господарств сімейного типу, має розпочинатися саме з розвитку освіти за цим напрямом [3].

Зростання кількості невеликих сільськогосподарських підприємств, у яких часто бракувало таких, украї необхідних, спеціалістів, як агроном, економіст, ветеринар, зоотехнік тощо, спонукало до розроблення й запровадження системи дорадництва. Втрата колишніми профільними спеціалістами обласних та районних управлінь сільського господарства своїх функцій показала, як зміни об'єкта управління в процесі взаємодії впливають на суб'єкт державного управління [4].

При вирішенні цього питання враховується досвід функціонування сільськогосподарської дорадчої служби у США, Англії, Шотландії, Фінляндії, Польщі. З

його урахуванням в ряді регіонів України створені дорадчі служби.

При реалізації аграрної політики враховується не лише економічний аспект, як це має місце в даний час, оскільки, наприклад, сільський розвиток не може бути врахований у зазначеному аспекті. Безробіття в сільській місцевості пов'язане не тільки з виробництвом продовольства, а й з розвитком сільської промисловості, сфери освіти і т. д. [5].

Кілька років тому система аграрної освіти в Україні зазнала радикальних змін [6]. Усі бюджетні видатки на утримання закладів освіти, які раніше перебували у системі Міністерства аграрної політики України, передано до Міністерства освіти і науки України. Але, реформування освітньої та наукової систем в Україні, зокрема в аграрній сфері, – не просто зміна підпорядкування. На часі – виконання нового закону «Про вищу освіту», перехід на принципи стратегічного планування та маркетингу ринку освітніх і наукових послуг, управління персоналом. Цього можна досягти лише за умови реформування та оптимізації системи освіти за єдиними правилами. Мінагрополітики продовжить впливати на формування державного замовлення аграрних спеціальностей, визначатиме потребу в кількості навчальних місць.

Представники аграрного бізнесу наголошують, що українським ВНЗ потрібно орієнтуватися на потреби агробізнесу. Він вважає, аби агронаука об'єдналася з бізнесом, потрібно показувати привабливість аграрної сфери [1].

Якісна аграрна освіта починається із професійних навчальних закладів – аграрних коледжів та технікумів. Такою є ключова думка двостороннього українсько-німецького проекту, націленого на поліпшення практичної складової освіти агроколеджів.

Українська система аграрної освіти має конкурентні переваги, які можна вважати унікальними на ринку освітніх послуг, адже наша країна має умови для створення і апробації інноваційних продуктів для різних агрокліматичних зон у межах одного регіону. Це забезпечує відповідність наукомістких результатів реальним умовам ведення аграрного виробництва [4].

Список літератури

1. Гришко Л. Агрономи, але не землероби – особливості аграрної освіти в Україні / Л. Гришко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dw.de/p/152V6>.
2. Застрожнікова І. В. Історичні аспекти державного регулювання сільського господарства України / І. В. Застрожнікова // Міністерство фінансів України, Академія фінансового управління, науково-дослідний інститут. Наукові праці НДФІ, науковий збірник. – 2012. – Випуск 4 (61). – С. 37 – 40.
3. Застрожнікова І. В. Обґрунтування пріоритетів державної аграрної політики / І. В. Застрожнікова // Економіка та держава. – 2010. – № 6. – С. 33 – 35.
4. Застрожнікова І. В. Державна підтримка інфраструктури села, як передумова сталого розвитку сільського господарства країни / І. В. Застрожнікова // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) / За ред. М. Ф. Кропивка. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». – 2016. – № 1. – С. 148 – 152.
5. Кориліук С. Аграрна освіта в Україні та за кордоном : компаративний аналіз / С. Кориліук / Педагогіка вищої школи: особливості підготовки молодших спеціалістів в Україні та за кордоном. – жовтень. – 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://acup.poltava.ua/files/Koriliuk.pdf>.
6. Олексенко Р. И. Философия образования как неотъемлемый фактор экономического развития общества / Р. И. Олексенко // Социосфера. – 2013. – № 3. – С. 19 – 26.
7. Ортіна Г. В. Антикризовий потенціал реального сектора економіки / Г. В. Ортіна // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 18. – С. 81 – 84.
8. Ортіна Г. В. Стратегія антикризового регулювання реального сектору економіки / Г. В. Ортіна // Економіка та держава. – 2015. – № 8. – С. 13 – 16.